

Stichting Noordster terug op Scheveningen



Dr. Lelykade 156
2583 CN Scheveningen
Email: info@sch236.nl
www.sch236.nl

SCH-236 Noordster

Praaibericht no.43 November 2025

Beste vrienden, vrijwilligers, sponsors en donateurs,

Zo richting het einde van het jaar nog een praaibericht.

Nog even bijpraten over wat er de laatste maanden gepasseerd is en ook dit keer een mooi verhaal uit de geschiedenis van de Noordster.

Dankzij Bert van der Toorn nemen we kennis van de "Jagersvlag". Een vergeten stukje geschiedenis, compleet met een oorkonde, die ondertussen een mooi plekje heeft gevonden in de museale ruimte aan boord.

We hebben een mooi aantal boekingen gehad. Naast de drie ochtenden werken elke week, zijn we zomers wekelijks drie middagen open als museum voor het algemene museumbezoek, elke vrijdag vrijwilligers-werkoverleg, en gemiddeld één groepsbezoek per week. De Noordster wordt dan gehuurd voor een vergadering, om een verjaardag, huwelijk of reünie te vieren, of groepen van diverse pluimage zoals voormalige studenten scheepstechniek HTS Haarlem, de ouderenvereniging Voeks (zoals op onderstaande foto), of de brandweer die het schip een aantal dagen heeft afgehuurd om haar onderdekse oefeningen te kunnen doen.



Eigenlijk horen we vaak hetzelfde: het is er zo gezellig; er zijn zoveel feitelijkheden en er is geschiedenis te zien; en zowel de suppoosten als de bediening achter de bar komen zo prettig over. Wat dat betreft: allemaal welkom en blijf komen.

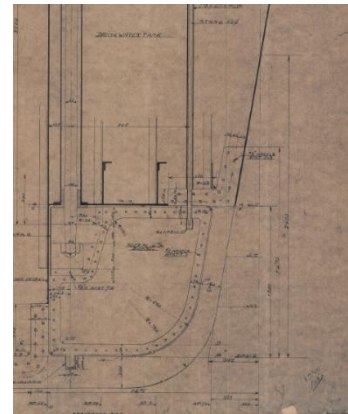
Ook zijn er de mooie momenten wanneer groepen op Scheveningen de Noodster een warm hart toedragen. Op bijgaande foto was dat het geval tijdens de overdracht van een mooi bedrag, dat het oud-vissers-varen-bij elkaar had gebracht voor o.a. de Noodster.



De afgelopen maanden hebben Nico Buijs en Ben Spaans behoorlijk wat werk verzet in de voorpiek/ankerbak. Een *beetje vergeten stukje* van het schip. Eerst hebben ze de boel leeggemaakt, terwijl onze elektromannen voor licht in de duisternis hebben gezorgd.



Daarna zijn er heel wat emmers roest naar boven gekomen en ondertussen zijn we toe aan conserveren. Twee keer is een gaatje boven de waterlijn naar buiten ontdekt en met een tijdelijke oplossing dichtgemaakt. Op het cementen vloertje is nog het restant te zien van de koker, waar eens de roerkoning van het koproer doorheen liep. Op bijgaand stukje uit een originele tekening is te zien hoe dat zat.



Verder onderhoud gaat eigenlijk altijd door. We hebben een tijdje problemen gehad met het toilet. Ondertussen staat daar een mooi kunststof waterreservoir.



Ook elektrisch is de boel weer in orde.

Op de toegangsdeur in de zij naar de machinekamer zit een klein luik. Dat was hard aan vervanging toe. Nog een lik verf erover en ook het nieuwe luikje ziet er weer keurig uit.

Daar vlakbij hebben we een buitenstopcontact aangebracht. Altijd handig. We hebben vaak wat 'prik' nodig aan dek en zo hoeven we minder met verlengsnoeren te werken wat tevens de veiligheid weer verhoogd. Het stopcontact was feitelijk niet het meeste werk. Of het nou 24V of 220V moet zijn, daar was nog niet iedereen uit. Uit goede bronnen heb ik vernomen dat het 220V is geworden.



Sinds begin Augustus hebben we een ankerlier voorop. In een vorig praaibericht hebben we daar al melding van gemaakt.

Ondertussen is alles elektrisch keurig aangesloten. Weliswaar stond er in de dagen van de vleetvisserij geen ankerlier voorop, maar om onze certificaten te behouden moeten we een ankerlier hebben. Dit model en plek zijn een compromis. Ondertussen zit er een mooi bruin zeildoeken hoes overheen.



Als men ten tijde van de vleetvisserij ten anker ging, werd veelal de reep als ankertouw gebruikt en gebruikte men de winch voor het scheephalen van het anker. Wij hebben wel een winch, maar daar een anker mee ophalen gaat niet lukken. Met de nieuwe ankerlier gaat het nu wel lukken. Nu nog een juiste maat anker.



Op 7 Oktober was de “Scheveninger” aan boord om ons het eerste exemplaar van hun kalender te overhandigen. De Noordster zoals ze nu is, op volle zee gefotografeerd siert het voorblad van deze kalender.



Zaterdag 11 Oktober in de middag een grote groep scheepsbouwers aan boord. Of om preciezer te zijn, een grote groep mannen die allemaal rond 1980 de opleiding scheepsbouwkunde hebben gevolgd aan de HTS te Haarlem.

Een geslaagde bijeenkomst, veel mooie verhalen en veel mannen, die elkaar vaak ruim 40 jaar niet meer gezien hadden. Een ware reünie. De laatste mannen hebben we van dek moeten sturen. Die hebben de reünie nog ergens anders voortgezet.

18 Oktober. Onze vrijwilliger Rinus Vink met pensioen. Nog niet helemaal gestopt met werken maar die middag een afscheidsborrel aangeboden door zijn werkgever “Boeg Nautic”, met als afsluiting nog een mooi stukje varen met de Noordster. Varen is altijd weer goed voor het scheepje, aangezien de motor dan weer een paar uurtjes aan het werk is en alle routines, die bij het aan en afmeren komen kijken weer beoefend worden.



Op donderdag 23 Oktober was het sinds lange tijd weer fors hoogwater. De trossen waren op tijd bijgesteld maar aan boord komen was lastig. Geeft weer wel mooie plaatjes.

Op 12 November kwam zowaar Sinterklaas aan boord. Het betrof de opnames van SBS6 voor het nieuws van de dag. Weliswaar kwam de Noordster zelf niet in beeld maar het achterin was voor de kenners wel te herkennen.



Vrijdag 23 November hadden we een tegenbezoek van vrijwilligers met aanhang vanuit de Vliegermolen uit Voorburg. Een aantal van onze vrijwilligers waren op vrijdag 26 September naar de Vliegermolen in Voorburg geweest. Onze elektro-vrijwilliger Peter Geneste is ook daar vrijwilliger. Het was een gezellige middag met een mooie rondleiding door de molen. De 23^{ste} was het onze beurt om de molenaars wat bij te brengen over de haringvisserij. Een geslaagde middag met een forse groep enthousiaste mensen.



Op 26 November kregen we via een van onze vrijwilligers bezoek van een delegatie van de VNG, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.



Diezelfde dag kwam s' middags een delegatie van de vereniging "Oud Roest", oud-medewerkers van Radio Holland. Via deze vereniging hebben we onze zender en radio richtingzoeker op de brug te danken. De delegatie kwam kijken op welke wijze we ze functioneel gemaakt hebben.

De Jagersvlag¹

Deze vlag moet niet worden verward met de wimpel voor de best verzorgde haring. Want dat was een geheel andere erkenning op de vissersvloot aan schipper en bemanning voor een geleverde prestatie.

Een nieuw idee in het wedstrijdelement tijdens de jaarlijkse haringjagerij, was het overhandigen van een vlag aan de reder en schipper, die als eerste de nieuwe haring aan wal bracht. Een groen gekleurde vlag van 5 meter lang en 1.30 meter breed was dan de beloning. De kleur was symbolisch gekozen vanwege de aanvoer van de 'groene' haring. Een ander symbool was de goudgele opgenaaide jagershoorn met daarnaast het jaartal van de gebeurtenis. De schipper ontving daarbij een oorkonde en de bemanningsleden kregen een vaantje naar het model van de grote vlag die al snel Jagersvlag werd genoemd. Bovendien als driemaal eenzelfde schip de groene vlag won, dan zou een Gouden Jagersvlag worden uitgereikt.

De Jagersvlag was in 1954 een initiatief van de nog maar net opgerichte Stichting Vrij-Duindorp. Al betrof het toen een Scheveningse aangelegenheid, Vlaardingen kende al sinds de jaren '20 van de vorige eeuw iets dergelijks.

De Stichting Vrij-Duindorp was onder meer opgericht om niet alleen de naoorlogse ouderen enig vertier te bieden, maar ook om de jeugd van de straat te houden. De Stichting deed dit o.a. met toneel- en muziekavonden voor de ouderen en sport en spel voor de jongeren. Daarnaast maakte de jeugd voor het eerst kennis met het fenomeen 'instuifavonden'. Maar ook het Duindorpse muziekgezelschap METRO kwam voort uit deze stichting.

¹

© Bert van der Toorn



*Heden 28 Mei 1954 is aan
C. de Graaf
Schipper van de Sch. 236
de oorkonde uitgezeikt behorende
bij de Jagersvlag 1954, welke hem
is toegekend op grond van het feit
dat het hem in 1954 is mogen
gelukken de eerste Hollandse-
Nieuwe voor dit jaar aan de
Scheveningse afslag te brengen*

Namens de Stichting

"VRIJ DUINDORD"

DE VOORZITTER

DE SECRETARIS

DE PENNINGMEESTER

's-GRAVENHAGE
28 MEI 1954

Eerste winnaar

Als eerste viel schipper Cornelis de Graaf met de logger SCH-236 *Noordster* deze eer te beurt. De SCH-236 was op 28 mei 1954 als 'jager' met 20 kantjes nieuwe haring aan boord IJmuiden binnengelopen. De schamele aanvoer was de vangst, die was overgenomen van 17 andere schepen van de rederij. De *Noordster* zelf kon niet meer dan een 'braadje' aan deze haringaanvoer toevoegen.



De kleine lading was binnen een half uur op een vrachtauto geladen en op weg naar de Scheveningse haringafslag. Maar eerst nog werd namens het gemeentebestuur van Velzen (IJmuiden) een zilveren legpenning aan schipper De Graaf overhandigd. De *Noordster* zelf moest daarna met de winnaars nog gehaast vanuit IJmuiden naar Scheveningen. Nog altijd een paar uur varen, maar

met aan boord enkele naar IJmuiden gekomen familieleden, moet het een feestelijke vaartocht zijn geweest.

Op Scheveningen werd na aankomst van de kantjes in de afslag, door voorzitter J. de Roo van de Stichting Vrij-Duindorp, de Jagersvlag aan reder J.J. van der Toorn Azn. van de SCH-236 uitgereikt. Schipper De Graaf en zijn mannen kregen allen een klein tafelmodel van de Jagersvlag in bezit. De haringkopers stonden onderhand te popelen, wanneer nou eindelijk de afslag van de begeerde kantjes Hollandse Nieuwe zou beginnen. Uiteindelijk bracht het eerste kantje via de veilingklok f 1166,00 op. Een recordbedrag! Intussen was ook de fraai gekalligrafeerde oorkonde door de Stichting Vrij-Duindorp gereed gemaakt en aan schipper de Graaf overhandigd. Deze oorkonde is tot op de dag van vandaag - en in goede staat verkerend - in familiebezit van schipper De Graaf gebleven.

Trawlers in de race

Nog tot 1962 zou de Jagersvlag worden uitgereikt. Enkele jaren mochten ook trawlers gelijktijdig met de vleetloggers zee kiezen voor de haringrace. Daar werd door de SCH 171 *Cornelis Vrolijk Fzn.* gretig gebruik van gemaakt en won zo tweemaal achtereen de Jagersvlag, wat publiekelijk als een oneerlijke race werd beschouwd. Als vleetlogger wonnen ook de SCH 333, 201, en 21 de Jagersvlag, terwijl de als motorlogger/trawler bestempelde SCH 55 *Noorderkroon* deze ook behaalde die. Hiervoor werd een demontabel voorroer aangebracht en won schipper A. de Graaf met de drijfvleet de race en Jagersvlag in 1959. De SCH 24 *Oceaan III* won in 1961 als laatste deze vlag. Daarna raakte het enthousiasme er vanaf en werd er geen Jagersvlag meer uitgereikt. Bovendien was er van een Schevenings Vlaggetjesdag en een haringrace geen sprake meer. Het verschijnen van de haringworm gooide de deur

helemaal dicht. Maar dat weerhoudt ons nu niet om de Jagersvlag van 1954 te kopiëren en op de nog komende Vlaggetjesdagen op de *Noordster* in top te hijsen!



De Jagersvlag voor reder Jacob van der Zwan (Jaczon) en schipper Jacob Taal (links) van de SCH 333 *Oceaan VII*

Met dank aan Bert, de vrienden, donateurs en alle vrijwilligers voor alle bijdragen in het afgelopen jaar, wensen we U allen voor de toekomst weer “*al 't nodige voor tijd eeuwigheid*”. Voor de SCH-236 houdt dat o.a. in dat we in 2026 weer voor onze vijfjaarlijkse hellingbeurt ‘droog’ gaan om ook het onderwaterschip weer een goede beurt te kunnen geven. We rekenen op U.

Arie Taal
Voorzitter Stichting SCH-236
Noordster terug op Scheveningen